

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

KLASA 10 (5)

IZDAN 1 OKTOBRA 1936

PATENTNI SPIS BR. 12600

Schlattner Eugen, inženjer, Dorog, Mađarska.

Postupak i peć za tretiranje topotom materija, naročito za suvo destilisanje uglja.

Prijava od 3 jula 1935.

Važi od 1 marta 1936.

Traženo pravo prvenstva od 19 januara 1935 (Mađarska).

Pronalazak se odnosi na postupak i peć za topotno tretiranje materija, naročito za suvo destilisanje uglja, pri čemu materija koja se preraduje prolazi kroz prostor između uspravnih cevi.

Pronalasku se od pomenutih cevi za vreme prerade bar jedna stalno ili povremeno kreće tamo i amo oko svoje podužne ose. Time se proizvodi ponavljano ometanje mirovanja materija koje prolaze kroz peći u međusobno suprotnim pravcima, čime se omogućuje, da se bez znatnije zapečenosti preraduju u kontinualnom radu i takve materije, koje inače u mirujućem položaju ili pri ometanju mirovanja samo u jednom smeru imaju naklonost da se zapeku. U pogledu uspešnog sprečavanja zapečenosti korisno je da se ometanje mirovanja izvodi u suprotnim smerovima sa srazmerno velikom učestanostu, iz kojeg se razloga po pronalasku između cevi koje obuhvataju jedan grejani prostor na primer kružnog prstenastog preseka bar jedna cev kreće tamo i amo sa srazmerno malim ugaonim obrtanjem, na pr. sa 60 ili 90°.

Po jednom korisnom izvođenju pronalaska se od cevi koje uzajamno obuhvataju jedan grejani prostor na pr. kružnog prstenastog preseka unutrašnja cev ostavlja neobrtno, a sa pogonskim se organom koji proizvodi kretanje tamo i amo spaja samo spoljna cev. Korisno je dalje ono izvođenje pronalaska, kod kojeg od cevi, koje obražuju već pomenuti prazan prostor, unutrašnja cev svojom unutrašnjom površinom omotača o-

brazuje grejnu površinu dok na omotaču druge cevi postoje otvor, kroz koje mogu biti odvođeni produkti u vidu gasa i/ili pare. Kretanje tamo i amo jedne od ovih cevi, podesno spoljne cevi koja nosi otvore, pruža suprotno uvēk u istom smeru npravljrenom obrtanju cevi ne samo korist boljeg mešanja tretiranog materijala, kao i boljeg prenošenja topote, već kod uglja ili materijala i boljeg prenošenja topote, već kod uglja ili materijala koji sadrže uglja, koji imaju naklonost ka obrazovanju zapečenosti, čestim ometanjem mirovanja u suprotno upravljenim pravcima veoma dalekosežno sprečava stvaranje zapečenosti, i time se povećava rādnā sigurnost peći. Kretanje tamo i amo spoljne cevi koja nosi otvore pruža dalje tu korist da ovi otvori mogu na veoma jednostavan način biti zaštićavani protiv zapušavanja pomoću nepomičnih prstiju, koji strče u iste, čime se obezbeđuje uspešno odvođenje produkata u vidu pare i/ili gasova, od tretiranja topotom.

Dalje koristi i pojedinosti pronalaska su u sledećem objašnjene na primeru izvedenja koji je šematički predstavljen na nacrtu.

Sl. 1 pokazuje u vertikalnom preseku jedan primer izvođenja peći po pronalasku, koja sadrži samo jedan jedini par cevi. Sl. 2 pokazuje šematički način uravnoveženog vešanja jedne pećne cevi. Sl. 3 pokazuje u vertikalnom preseku jedno izvođenje peći po ovom pronalasku u kojem je više parova cevi prema sl. 1 složeno u jedan snop kao pećni elementi u jednom šantu. Sl. 4 poka-

zuje presek po liniji 4—4 iz sl. 3. U sl. 5 je predstavljeno kako peć po pronalasku može biti preduključena neposredno pred industrijskim ložištem, dok sl. 6 pokazuje čeoni izgled primera iz sl. 5, pri čemu je ipak zid ložišta pokazan u preseku po liniji 6—6 iz slike 5.

Prema primeru izvođenja pokazanom u sl. 1 peć se sastoji iz dve, u odnosu jedna na drugu koncentrično postavljene cevi **a** i **f** između kojih se dobija prostor prstenastog preseka. Materija koja treba da se preradi, na pr. ugljeni sitnež koji treba da se podvrgne suvom destilisanju pri temperaturi od približno 400 do 600° C, dospeva u pomenuti prostor iz levka **g** za napajanje i usled toga se u pomenutom prostoru razilazi u srazmerno tanak sloj, što je povoljno s obzirom na tretiranje toplotom kao i na ekonomiju toplote.

Po pronalasku se od obe cevi **a** i **f** bar jedna za vreme prerade kreće tamo i amo. Kod predstavljenog primera izvođenja sa organom koji prouzrokuje ovo kretanje tamo i amo, na pr. sa puževim pogonom **f₃**, vezana je spoljna cev **f**, dok se unutrašnja cev **a** održava nepomičnom i neobrtnom. Uz to se može na pr. cev **a** obesiti gore izvan prostora peći na čepu **a**, pomoću poluga **b**, koje su na pr. u jednom ležištu tako nošene na gredi **c**, da se cev **a** oko svoje sopstvene podužne ose ne može obratiti. Korisno je da se sopstvena težina **d** cevi **a** bar delimično izravnava (utavnoteži). Tako daljim fiksiranjem cevi **a** na njenom gornjem hladnom kraju biva postignuto da materijal koji obrazuje ovu cev bude manje napregnut no u slučaju nošenja, odnosno čvrstog držanja cevi **a** na njenom donjem kraju koji se zareva na toplotu zažarenosti. Iz istog razloga biva i cev **f** koja se kreće tamo i amo uticana pogonom **f₃** na gornjem hladnom kraju, a takođe i ležište **f₁** koje prouzrokuje obrtnost cevi **f**, i koje je na nacrtu samo šematički pokazano, nalazi se iz istog razloga na gornjem hladnom kraju cevi.

Od obe cevi **a** i **f** obrazuje jedna grejnu površinu dok je na drugoj cevi predviđen niz otvora **f₄** za odvodenje u vidu pare i ili gasova. Ovi se otvori nalaze u slučaju primera izvođenja koji je pokazan na nacrtu, na spoljnoj cevi **f** koja se kreće tamo i amo, dok je grejna površina obrazovana iz unutrašnje omotačeve površine neobrtno utvrđene unutrašnje cevi **a**. Time se postiže korist da su usled grejanja sa unutrašnje strane toplotni gubitci usled zračenja manji no u slučaju kad grejna površina biva obrazovana spoljnom cevi **f**, i usled toga može omotač **h** peći eventualno da se sastoji iz podesnog limanog materijala (materijala u vidu ploča), koji je snabdeven samo po

sebi poznatim premažom koji izoluje toplotu. Time mogu biti postignute zнатне uštede u težini, troškovima i u prostoru.

Grejni gasovi mogu biti dovodenici i u unutrašnjoj grejnoj cevi **a** na pr. odozdo kroz cev (kanal) **e₂**, tako, da grejni gasovi prolaze kroz cev **a** u suprotnom strujanju u odnosu na pravac kretanja materije koja treba da se tretira. Da bi se postiglo da grejni gasovi velikom brzinom dodiruju unutrašnju površinu omotača cevi **a** i da bi se na ovaj način postiglo veće grejno dejstvo, podesno je da se u cev **a** ugrabi umetak **i**, kojim se za grejne gasove ostavlja slobodan kanal za strujanje maloga preseka. Put za strujanje može pri tome biti produžen, što se u, između unutrašnje površine grejne cevi **a** i spoljne površine umetka i dobivenom međuprostoru prstenastog preseka predviđaju vodilna rebra **i₁** u vidu zavrtanske linije, koja sa umetkom **i** korisno obrazuju jedan deo i mogu se upravo kao i sam umetak sastojati na pr. iz šamota.

Produkti od tretiranja toplotom u vidu pare i ili u vidu gasa dospevaju kroz otvore **f₄** u prostor koji je obuhvaćen omotačem **k** peći i mogu iz istog da se za proizvodljene ciljeve, kroz cevi **j**, odvode, odnosno isisavaju. Pošto se otvori **f₄** nalaze u različitim visinskim položajima, to se mogu kod postavljanja vodoravnih pregradnih zidova ovi produkti u vidu pare i ili gasa da eventualno odvode i zasebno jedan od drugoga.

Radi sprečavanja zapušavanja otpora **f₄** predviđeni su prsti **h₁**, koji strče u otvore **f₄**. Ovi otvori se pružaju na pr. na jednu trećinu ili na jednu četvrtinu omotne površine cevi **f**, tako, da pri kretanju tamo i amo ove cevi sa odgovarajućim ugaonim izmahom prsti **h₁** za čišćenje zalaze potpuno u otvore **f₄** i iste stalno održavaju čistim. Prsti **h₁** za čišćenje podesno su nepomični i mogu biti utvrđeni na nepomičnim polugama **h**.

Iz unutrašnje grejne cevi **a** odilaze kroz cev **e₁** produkti sagorevanja koji se kreću prema gore. Cev **a** je sa nepomično postavljenom cevi **e₁** podesno uz uključenje zaptivaca **a₅** tako vezana, da cev **a** pri svome zagrevanju može da se širi prema gore. Iz istog razloga je i spoljna cev **f** koja se kreće tamo i amo gore uz posredovanje zaptivaca **a₅** priključena na levak **g** za napajanje, tako, da toplotno istezanje takođe i na ovom mestu može dospeti do izravnjanja bez štetnih naponi.

Za regulisanje loženja u grejnu cev **a** ugraduje se organ za regulisanje, na pr. ventil **a₃** na preklapanje.

Prerađena materija se uklanja dole preko pečenog dna **k₁**. Iz grejnog prostora, koji se nalazi između cevi **a** i **f**, može prerađeni materijal kontinualno i mehanički biti odvo-

den. Uz to je prema sl. 1 na donjem kraju nepomične unutrašnje cevi **a** predviđeno jedno rame (flanša) **a₄**, čija je širina tako velika da ono strči preko oblasti pomenutog prostora, dok su na donjem kraju cevi **f** koja se kreće tamo i amo predviđena krila **f₅**, koja sa ramena **a₄** otiskuju na dno **k₁** peći materijal koji neprekidno dospeva na rame **a₄**.

Pošto naprezanje materijala cevi **a** i **f** usled objašnjelog vešanja, kao i usled čvrstog držanja, odnosno pogona na hladnom kraju postupno prema toplijim delovima cevi može se ne samo omotač **k** peći umesto iz livenog materijala sastojati iz pločastog, odnosno limanog materijala, već mogu eventualno i cevi **a** i **f** biti izvodene iz takvog lakšeg i jeftinijeg materijala.

Kod primera izvođenja prema sl. 3 i 4 izvođenje prema sl. 1 je višestruko primenjeno u jednom zajedničkom šahu, tako, da postaje jedna šahtna (jamasta) peć, u kojoj su pećni elementi koji se sastoje iz cevi **a** i **f** prema sl. 1 složeni u jedan snop u jednom šahu između zajedničkog levka **g** za napajanje i jednog zajedničkog dna **k₁** peći. Iz svih elemenata peći izlazeće struje materijala bivaju pri tome sкупljene u z jedničkom dnu **k₁** peći, i sav toplotom tretirani materijal može biti uklonjen iz dna **k₁** peći na pr. pomoću kakvog organa **m** za odvođenje. Unutrašnje grejne cevi **a** svih pećnih elemenata su priključene na zajedničku cev **e₂** za napajanje, i ulaze i gore u jednu zajedničku odvodnu cev **e₁**, kroz koju mogu biti uklanjanji produkti sagorevanja kao sagoreni gasovi. Jedan deo ovih produkata sagorevanja može prema sl. 3 kroz cev **n** u cilju povećanja temperature plamena koji ulazi u grejne cevi **a** i radi poboljšanja ekonomije grejanja biti vraćeni u cev **e₂** za napajanje, odnosno biti ponovo pomešani. Srazmera ovog povrstanog mešanja može biti podešena pomoću ventila **n₁** i **n₂** na preklapanje. Kroz otvore **f₄** cevi **f** u vidu pare i ili gase izlazeći produkti op tretiranja toplotom bivaju hvatani u prostoru između omotača **k** peći i tamo i amo kretane spoljne cevi **f** pećnih elemenata i mogu biti odvođeni kroz cev **j**. Ovaj prostor može i u slučaju sl. 3 i 4 biti podeljen poprečnim zidovima, da bi se pomenuti produkti od tretiranja toplotom mogli tako reći da uhvate na njihovom mestu postojanja i da se svaki zasebno odvede.

Iz sl. 4 izlazi, da elementi peći mogu prestavljati snop iz više redova, no ipak pećni elementi mogu biti slagani i u oblik snopa iz jednoga reda.

Prema sl. 5 je peć po pronalasku, odnosno šahtna peć jednog industrijskog ložišta na pr. tako preduključena ispred kakvog kotlovnog ložišta sa lančanim roštiljem, da iz dna **k₁** peći kod organa **m** izlazeći toplot-

tom tretirani materijal dospeva na lančani roštilj **o** u vidu polukoksa ili koksa još u vrelom stanju. Prema sl. 6 mogu pojedini pećni elementi **k** da se eventualno završavaju po jednom naročitom dnu **k₁** peći, i u ovom slučaju iz peći dolazeći topli materijal ne bi na lančani roštilj **o** dospevao u sloju svuda podjednake dubljine. S obzirom na to po pronalasku se predviđa teška greda **p**, koja se pruža poprečno na tok lančanog roštilja **o** i može da se obrće oko osovine **p₁**. Ova težinska greda **p** je pomoću protivtega **r** samo delimično uravnotežena i stoga svojom sopstvenom težinom razastire u ravnomerni sloj ugalj koji dospeva na lančani roštilj **o**, dakle toplotno dejstvo industrijskog loženja može na pr. biti regulisano regulisanjem broja obrtaja organa **m** za oduzimanje materijala iz peći boja je preduključena pred industrijskim ložištem. Peći po pronalasku su usled njihove male težine i njihovih malih razmera, kao i usled njihove velike grejne površine potpuno podesne za to, da budu preduključene pred automatskim grejnim roštiljima industrijskih ložišta. Pomoću ovih peći može naročito biti postignuto dejstvo da postojeći ložišni uređaji mogu biti napajani polukoksom čak i u slučaju kada uređaj inače upotrebljuje prašinasti ugljeni sitnež, dok su dosadašnji za ovo određeni uređaji potrebovali ugalj u komadima koji je slobodan od prašine, pošto su oni predstavljali uređaje koji rade sa ispiranim gasom, odnosno uređaje sa takvim unutrašnjim loženjem, koji su usled velike brzine gasa zahtevali gorivnu materiju slobodnu od prašine.

Pronalazak može takođe biti izvođen višestruko različito od na nacrtu predstavljenih primera izvođenja. Tako može na pr. tamo i amo kretanje cevi da se izvodi na proizvoljan način, dakle ne samo mehanički, već na pr. i pomoću kakvog hidrauličnog pogona. Grejni gas može kroz grejnu cev da prolazi u istom pravcu kao i materijal koji se kreće i koji treba da se tretira, dakle po principu jednosmernog strujanja, u kojem bi slučaju na pr. kod izvođenja prema sl. 3 gornja cev **e₁** predstavlja cev za napajanje a donja bi cev **e₂**, koja poprečno polazi kroz dno **k₁** peći, predstavljala cev koja odvodi sagorene gasove. U odnosu jedna na drugu mogu dalje ne samo dve cevi biti postavljene koncentrično, već i više parova cevi. Tako bi se na pr. kod jedna u drugoj i jedna oko druge postavljene četiri cevi za propuštanje materije koja treba da se tretira iskoristila dva kroz cevne zidove grejana prostora. U ovom slučaju treba prema pronalasku od ovih cevi za vreme prerade bar jedna cev da izvodi oscilišuće kretanje oko svoje podužne ose. Vešanje, odnosno postavljanje **f₁** tamo i amo vođene cevi može biti proiz-

vojnog izvođenja i na pr. može se predviđeti običan tako zvani čioni (čaurasti) ležaj, ili pak kuglasti ležaj, valjani ležaj i t d. Dalje cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor ne moraju neophodno da budu postavljene koncentrično jedna prema drugoj, već bi se mogla jedna cev u odnosu na drugu takođe postavljati ekscentrično, čime se postiže, da kod kretanja tamo i amo jedne cevi ili obe cevi materija koja je zatvorena u prostoru bude periodično sabijana, što je kod mnogih materija od koristi. Isto dejstvo može i time biti postignuto, što od obe cevi samo jedna, prvenstveno sdoljnja, ima kružni presek, dok je druga cev izvedena sa uglastim ili eliptičnim presekom. Dalje mogu obe cevi imati uglasti ili eliptični presek, ili pak može jedna cev imati uglast a druga cev eliptični presek.

Patentni zahtevi:

1.) Postupak za tretiranje materija topotom, naročito za suvo destilisanje uglja, pri čemu se materija kod tretiranja propušta da prolazi kroz između ispravnih cevi ostavljeni grejani prostor, naznačen time, što od cevi za vreme tretiranja topotom bar jedna cev biva oko svoje ose podužne ose stalno ili povremeno kretana tamo i amo.

2.) Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se kretanje tamo i amo bar jedne cevi izvodi sa manjim ugaonim pomeranjem no 180° , podesno sa približno 60 do 90° .

3.) Peć za topotno tretiranje materija, naročito za suvo destilisanje uglja, pri čemu se materija kod tretiranja pušta da prolazi kroz između uspravnih cevi ostavljeni grejani prostor, naznačen time, što je od cevi (a, f) koje obuhvataju grejni prostor bar jedna postavljena obrtno pomerljivo i vezana je sa pogonom (f_8) pomoću kojeg se dotična cev kreće tamo i amo oko svoje podužne ose, pri čemu je pogon prvenstveno tako udešen, da ugano pomeranje pri kretanju tamo i amo iznosi manje no 180° .

4.) Peć po zahtevu 3, naznačena time, što je od cevi koje obuhvataju grejani prostor unutrašnja neobrtno čvrsto držana i samo je spoljna cev vezana sa pogonom koji izvodi kretanje tamo i amo.

5.) Peć po zahtevu 3 ili 4, naznačena time, što je od cevi koje obuhvataju grejani prostor jedna prvenstveno spoljna, na površini omotača snabdevana otvorima (f_4), kroz koje produkti od topotnog tretiranja, koji se dobijaju u vidu pare i/ili gase, mogu biti odvojeni, dok je površina omotača druge, prvenstveno unutrašnje cevi, iskorisćena kao grejna povšina.

6.) Peć po zahtevu 5, naznačena time, što su otvori (f_4) predviđeni na cevi koja se kreće tamo i amo oko svoje podužne ose.

7.) Peć po zahtevu 5 ili 6, naznačena time što su otvori (f_4) u različitim visinskim položajima postavljeni raspodeljeno tako, da produkti u vidu gase i/ili pare od topotnog tretiranja prema okolnostima mogu zasebno jadan od drugoga biti odvojeni.

8.) Peć po zahtevu 5, 6 ili 7, naznačena time, što ima prvenstveno nepomične prste (h_1) za čišćenje koji strče u odvodne otvore (f_4) u omotačevoj površini jedne prvenstveno tamo i amo kretane cevi.

9.) Peć po zahtevu 3 do 8, naznačena time, što je na donjem kraju neobrtecevi predviđena jedna flanša (rame) a_4 koja strči napolje preko prostora, koji je obuhvaćen obema cevima, i koja tako radi u vezi sa na donjem kraju obrtno pomerljive cevi postavljenim strugačima, da na flanšu (rame) dospeva topotom tretirana materija biva trajno uklonjena pomoću ovih strugača.

10.) Peć po zahtevu 3 do 9, naznačena time, što su od cevi (a, f) koje uzajamno obuhvataju grejani prostor bar jedna prvenstveno pak obe obešene na hladnjem kraju cevi i to prvenstveno izvan prostora za tretiranje topotom.

11.) Peć po zahtevu 10, naznačena time, što je sopstvena težina jedne ili bar jedne od obešenih cevi bar delimično uravnotežena pomoću protivtega (d).

12.) Peć po zahtevu 3 do 11 naznačena time, što cev (f) koja se kreće tamo i amo oko svoje podužne ose gore pri svom hladnjem kraju (f_1) dobija svoj pogon.

13.) Peć po zahtevu 3 do 12, naznačena time, što je od cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor, bar jedna tako na jednom kraju (a_5 odnosno f_6), na kojem se izvodi napajanje materije koja treba da se tretira, vodenja u jednom zaptivaču, da dotična cev pri svome topotnom istezanju može da se širi u zaptivaču ili kroz ovaj.

14.) Peć po zahtevu 5 do 13 naznačena time što je unutrašnja cev (a) delimično tako ispunjena umetkom (i), da za grejni gas biva ostavljen kanal koji obezbeđuje povećanu brzinu strujanja gase.

15.) Peć po zahtevu 14, naznačena time, što su na umetku (i) predviđena vodilna rebara (i_1) koja sa umetkom (i) prvenstveno obrazuju jedan deo, tako, da se za grejne gase dobija jedan u vidu zavrtnja vodiljni kanal.

16.) Peć po zahtevu 3 do 15 naznačena time, što su cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor u odnosu jedna na drugu postavljene ekscentrično.

17.) Peć po zahtevu 3 do 16, naznačena time, što od cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor samo jedna, prvenstveno spoljna ima kružni presek, dok je druga **iz vedena** sa uglastim ili eliptičnim presekom.

18.) Peć po zahtevu 3 do 16, naznačena time, što su od cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor obe izvedene sa uglastim ili eliptičnim presekom ili je pak jedna **cev izvedena** sa uglastim a druga sa eliptičnim presekom.

19.) Šahtna (jamasta) peć po zahtevu 3 do 18, naznačena time, što je u šahtu peći postavljeno više pećnih elemenata, od kojih se svaki sastoji iz cevi koje zajedno obuhvataju izvestan prostor, i to u vidu snopa sa jednim ili više redova tako, da su pećni elementi koji odaju u vidu pare i/ili gase produkte toplotnog tretiranja udešeni na grejanje spolja pomoću unutrašnje omotne površine cevi, dok je prostor koji je obuhvaćen šahtom, i koji se nalazi izvan ovih pećnih elemenata priključen na jednu ili više cevi (j) **za odvođenje** pomenutih produkata tretiranja toplotom.

20.) Šahtna peć po zahtevu 19, naznačena time, što je šahtni prostor izvan pećnih elemenata radi odvojenog prijema u vidu

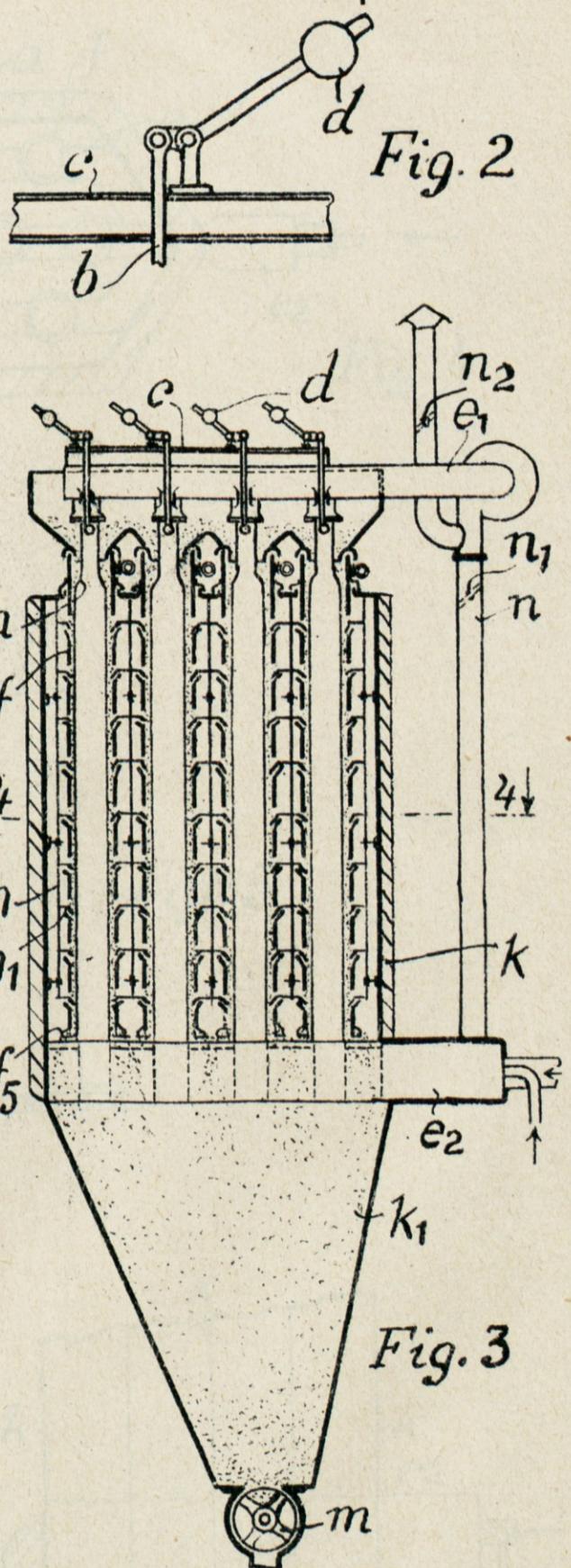
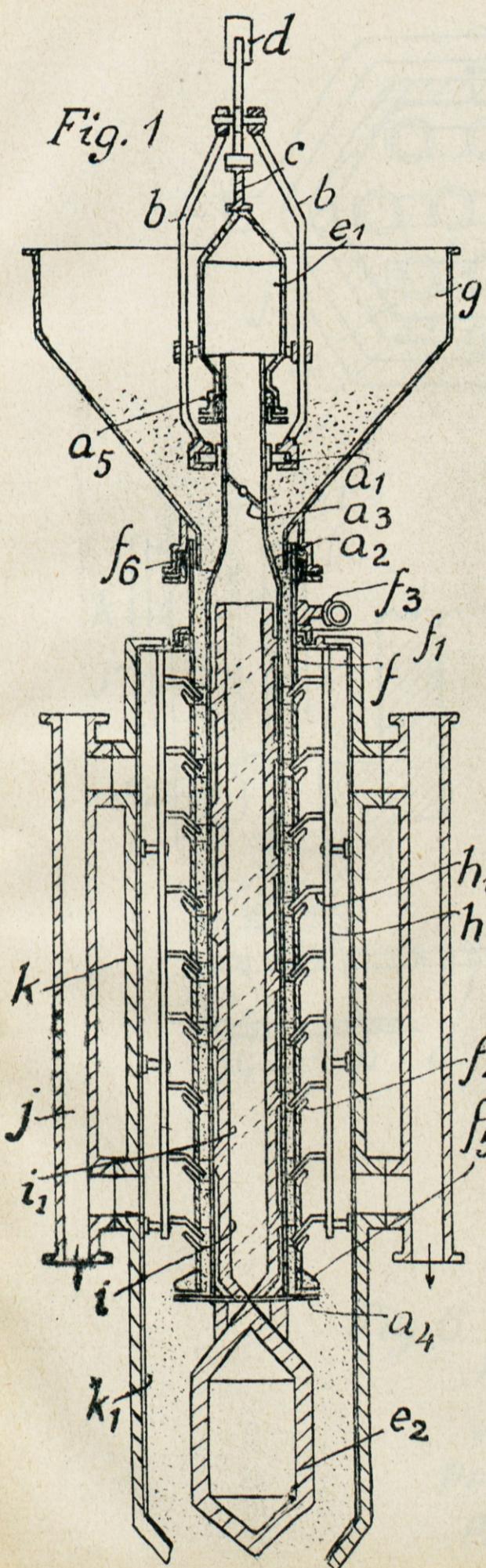
pare i/ili gasa produkta dobivenih tretiranjem toplotom podeljen u poprečnom pravcu u više odeljaka.

21.) Šahtna peć po zahtevu 19 i 20, naznačena time, što unutrašnja grejna cev svih pećnih elemenata utiče u jednu zajedničku cev (e_2) za napajanje vrelim gasom, koja je postavljena poprečno prema dnu (k_1) šahta ili prema levku (g) za punjenje.

22.) Peć, odnosno šahtna peć po zahtevu 3 do 21, naznačena time, što se od cevi koje uzajamno obuhvataju grejani prostor bar jedna i/ili omotač peći, odnosno šahtne peći sastoji iz limanog materijala.

23.) Peć, odnosno šahtna peć, po zahtevu 1 do 22, naznačen time, što je postavljeno dva ili više parova cevi jedna u drugoj odnosno jedna oko druge sa po jednim grejanim prostorom.

24.) Pećni uredaj, odnosno uredaj šahtne peći, naznačen time, što ima tešku (težinsku) gredu (p) koja se pruža poprečno prema roštilju, i koja se može obrnati oko jednog čepa (p_1) koja je tako postavljena, da ona od peći odnosno od šahtne peći ka roštilju pridolazeći materijal razastire po roštilju u ravnomernom sloju.

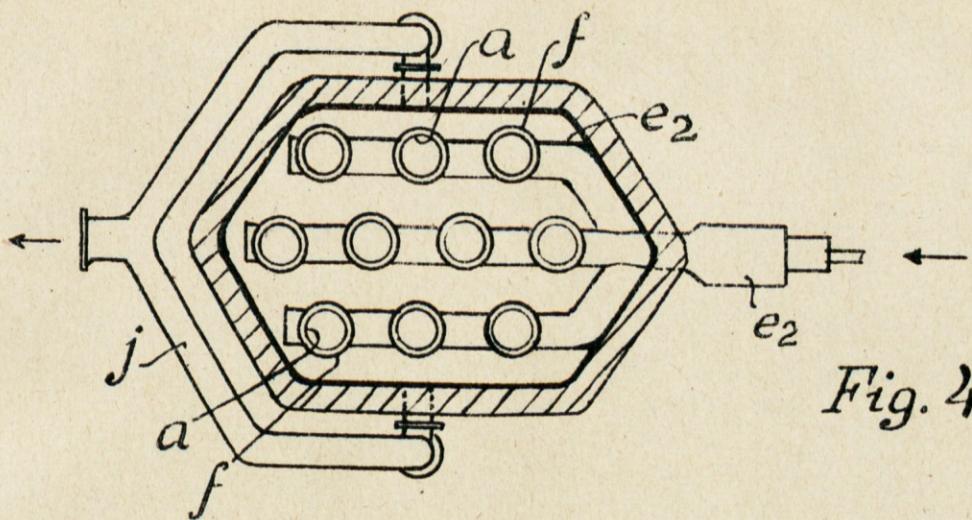

Fig. 4

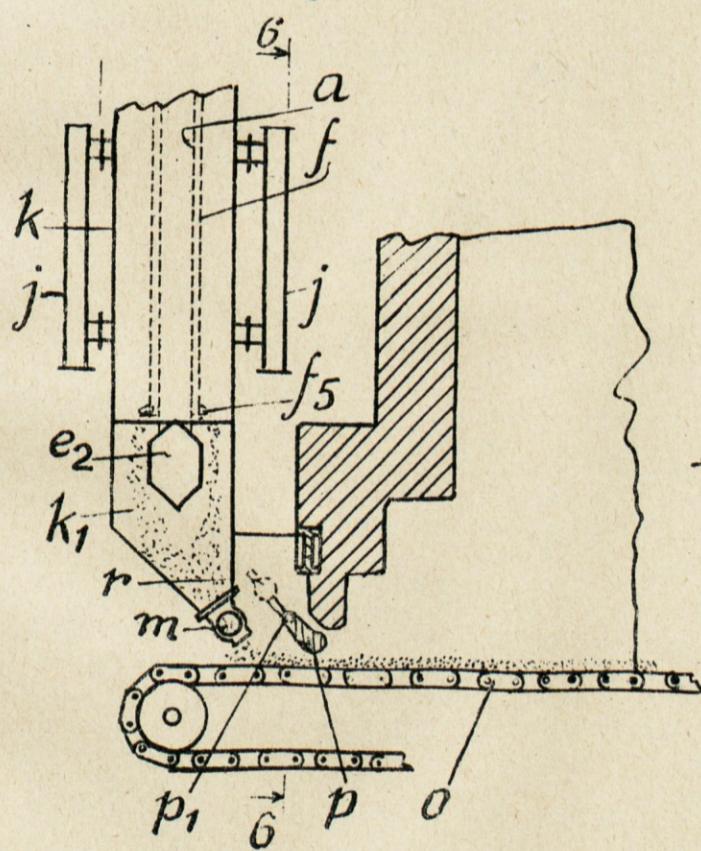

Fig. 5

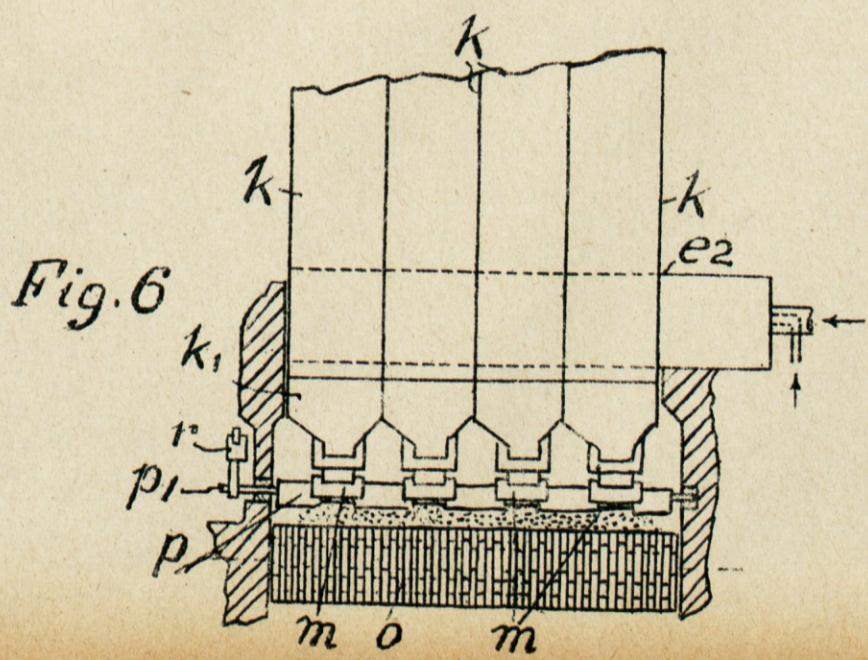

Fig. 6

